

**Uchwała nr 2/2026
Komisji Habilitacyjnej
z dnia 22 czerwca 2026 r.**

**powołanej w postępowaniu dr. Dawida Konrada Ścigały w sprawie nadania
stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych
w dyscyplinie psychologia**

Komisja Habilitacyjna powołana uchwałą Rady Naukowej Dyscypliny Psychologia nr 32/2026 z dnia 4 lutego 2026 r., której tekst jednolity stanowi załącznik nr 2 do uchwały nr 34/2026 Rady Naukowej Dyscypliny Psychologia z dnia 25 lutego 2026 r. (dalej „Komisja”) działając na podstawie art. 221 ust. 10 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1571 (dalej „Ustawa”) oraz w zw. z §33 Zasad przeprowadzania postępowania w sprawie nadania stopnia naukowego i stopnia w zakresie sztuki w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej, których tekst jednolity stanowi załącznik nr 1 do uchwały Senatu nr 84/2025 z dnia 17 grudnia 2025 r. uchwała, co następuje:

§1

Komisja po zapoznaniu się dokumentacją wniosku, recenzjami oraz po przeprowadzeniu kolokwium habilitacyjnego stwierdza, że aktywność naukowa i osiągnięcia naukowe dr. Dawida Konrada Ścigały, w tym osiągnięcie wiodące tj. cykl powiązanych tematycznie artykułów naukowych zatytułowany: „Aleksytymia jako mechanizm transdiagnostyczny: funkcje, geneza i konsekwencje w rozwoju oraz psychopatologii” stanowią znaczny wkład w rozwój dyscypliny naukowej psychologia i wyraża pozytywną opinię w sprawie nadania dr Dawidowi Konradowi Ścigale stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie psychologia, uznając spełnienie przesłanek warunkujących nadanie stopnia doktora habilitowanego, o których mowa w art. 219 ust. 1 pkt 1-3 wskazanej ustawy.

§2

Załącznik nr 1 do niniejszej uchwały zawierający uzasadnienie stanowi jej integralną część.

§3

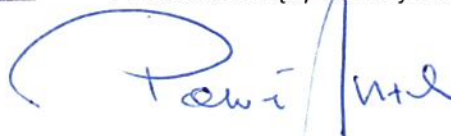
Na niniejszą uchwałę nie przysługuje zażalenie. Uchwała wchodzi w życie z dniem jej podjęcia.

Sekretarz Komisji Habilitacyjnej

dr hab. Paweł Bronowski, prof. APS

Przewodniczący Komisji Habilitacyjnej

dr hab. Paweł Jurek, prof. UG

Uzasadnienie

do uchwały 2/2026 Komisji Habilitacyjnej z dnia 22 czerwca 2026 r. zawierającej opinię w sprawie nadania dr Dawidowi Konradowi Ścigale stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie psychologia

Komisja Habilitacyjna działając na podstawie art. 221 ust. 10 ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1571) wzięła pod uwagę:

- a) osiągnięcia naukowe habilitanta, o których mowa w art. 219 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1571), w tym osiągnięcie wiodące tj. cykl powiązanych tematycznie artykułów naukowych zatytułowany: „Aleksytymia jako mechanizm transdiagnostyczny: funkcje, geneza i konsekwencje w rozwoju oraz psychopatologii”;
- b) aktywność naukową habilitanta, o której mowa w art. 219 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1571);
- c) sporządzone w toku postępowania habilitacyjnego recenzje.

Konkluzje recenzji oraz wnioski sformułowane przez Komisję Habilitacyjną były następujące:

prof. dr hab. Aleksandra Łuszczczyńska (wyciąg z recenzji)

(...) W skład osiowego osiągnięcia naukowego, wskazanego przez Kandydatka jako podstawa ubiegania się o stopień doktora habilitowanego, wchodzi cykl 14 publikacji. Wiodący wkład Kandydata jest dobrze udokumentowany (...). Publikacja Ścigała i in. (2020) prezentuje confirmacyjną strukturę powszechnie stosowanego narzędzia do badania aleksytymii; badanie wychodzi poza standardową pracę oceniającą własności psychometryczne narzędzia poprzez ocenę struktury w próbie klinicznej (...). Publikacja Zdankiewicz Ścigała i Ścigała (2020) prezentuje analizę testującą model zależności między doświadczeniami traumatycznymi, dysocjacją, aleksytymią a stylem przywiązania i rozwojem uzależnienia od alkoholu. (...); problematyczne jest zakładanie ciągów predykcyjnych czy mediacji dysponując danymi przekrojowymi (...). Praca Zdankiewicz-Ścigała i Ścigała (2018a) prezentuje dalszy ciąg analiz tej samej próby i uwzględnia tę samą grupę zmiennych z jednym wyjątkiem – style przywiązania zostały zastąpione przez zmienne temperamentalne (...). Przekrojowe dane oparte na samoopisie i zmienna zależna, której nasilenie związane jest z zaburzeniem struktury i funkcji CUN, nie dają możliwości o wnioskowaniu o czymkolwiek innym niż współwystępowaniu badanych zmiennych, a biologiczne korzenie i konsekwencje ostatniego mediatora sekwencyjnego i zmiennej zależnej sprawiają, iż trafniejsze może być przypuszczanie odwrotnych kierunków zależności (...). [Publikacja] Zdankiewicz -Ścigała i Ścigała (2018b) analizuje modele uwzględniające symptomy uzależnienia od alkoholu oraz dysocjacja,

aleksytymia i inne zmienne psychologiczne (takie jak style przywiązania; predyktory). Ponownie, zmiennymi takimi jak samoocena bieżących trudności z opisywaniem/konfuzją w identyfikacji stanów (emocjonalnych) czy amnezją wyjaśnia się symptomy uzależnienia od alkoholu (zapewne trwające wiele miesięcy lub lat) (...). Ważnym ograniczeniem publikacji włączonych do osiągnięcia jest słaby opis badanej próby klinicznej (...). Badanie Ścigała i in. (2021) kontynuuje eksplorację współzależności między aleksytymią, obawą przed intymnością, stylami przywiązania i zmienną *differentiation of self*. Analizowany temat i proponowane hipotezy są nowatorskie i ważne dla wielu obszarów psychologii. Tym razem badania obejmują populację osób nieheteronormatywnych (...). Badania Ścigała i in. (2021) stanowią kontynuację analiz dotyczących obawy przed intymnością, przywiązania i aleksytymii, tym razem w kontekście negatywnego nastroju w przekrojowej próbie z populacji ogólnej (...). Publikacje Zdankiewicz-Ścigała i in. (2024a; 2024b) prezentują nowatorskie i interesujące badanie, które być może powinno stanowić punkt wyjścia dla lepszych metod pomiaru aleksytymii lub nowego rozumienia tego konstruktu. (...) Badanie przeprowadzono w interesującej mieszanej metodologii, zwiększającej oryginalność wyników i nieco ograniczającą słabość wynikającego z przekrojowego schematu zbierania danych (...). Publikacja Zdankiewicz-Ścigała i in. (2019) to przekrojowe badania oparte na samoopisie łączące aleksytymię (mediator) z gniewem i wrogością (zmienna zależna) oraz wspomnieniami dotyczącymi kontroli rodzicielskiej egzekwowanej przez matkę lub ojca osoby badanej. Choć sama hipotezę jest ciekawa, zastosowany schemat utrudnia wnioskowanie o czymkolwiek innym niż współwystępowanie tych trzech zmiennych (...). Kolejne publikacje (Fabris i in., 2025, Ścigała i in., 2025a; 2025b) to ponownie przekrojowe badania dotyczące współwystępowania zjawisk psychologicznych mierzonych samoopisem (...). Kolejna publikacja w cyklu (Zdankiewicz-Ścigała i in., 2012) omawia związki między aleksytymią i regulacją emocjonalną oraz symptomami zaburzeń somatoformicznych wśród osób dorosłych z zaburzeniami ze spektrum autyzmu. Te badania, mimo iż mają wady poprzednio omawianych, są bardziej oryginalne, ponieważ badana populacja kliniczna jest rzadko uwzględniana w badaniach, a dodatkową zaletą jest fakt porównania z osobami bez zaburzeń ze spektrum autyzmu. Podobne zalety ma ostatnia praca z cyklu (Ścigała i in., 2024) omawiająca dane zgromadzone wśród osób z uzależnieniem od substancji psychoaktywnej i jednocześnie odbywających karę pozbawienia wolności.

Podsumowując, osiągnięcie Kandydata ma pewne silne strony, takie jak pozyskanie nowych danych i pogłębienie wiedzy o aleksytymii i współwystępujących procesach psychologicznych. Należy docenić badania prowadzone w populacjach klinicznych, a zwłaszcza te, gdzie przeprowadzono porównania z grupami bez zaburzeń. W szczególności, następujące elementy osiągnięcia pozwalają na uznanie go za stanowiący znaczny wkład w rozwój psychologii – dyscypliny naukowej: (1) analiza struktury konstruktów aleksytymia, poprzez ocenę konkurencyjnych modeli czynnikowych w próbach klinicznych i nieklinicznych (Ścigała i in., 2020); (2) hipotezy o współzależnościach i eksploracja współzależności między aleksytymią, obawą przed intymnością, stylami przywiązania i zmienną *differentiation of self*, przeprowadzoną w populacji osób nieheteronormatywnych (Ścigała i in., 2021); (3) nowy punkt wyjścia w konceptualizacji i pomiarze aleksytymii, uzyskany w badaniach nad narracjami i występującymi w nich emocjami pozytywnymi i negatywnymi (Zdankiewicz-Ścigała i in., 2024a; 2024b); (4) hipotezy prezentujące relacje między aleksytymią i współwystępującymi procesami psychologicznymi (np., kontrola rodzicielska i wypalenie rodzicielskie) i eksploracja tych zależności. Jednocześnie zaprezentowane osiągnięcie ma liczne omówione wyżej słabości metodologiczne, dotyczące schematów badań i interpretowania wyników badań. Zaprezentowane osiągnięcie pozbawione jest mechanistycznego podejścia, które byłoby

przetestowane w badaniu podłużnym. Brak jest choć jednego badania eksperymentalnego, pozwalającego na weryfikację proponowanych mechanizmów. Konkludując, ważąc wady i zalety zaprezentowanego osiągnięcia, z wahaniem skłaniam się w kierunku pozytywnej oceny. Uważam, iż wkład w rozwój dyscypliny jest satysfakcjonujący.

Ocena istotności aktywności naukowej realizowanej w więcej niż jednej instytucji naukowej.

Kandydat prowadzi współpracę badawczą z partnerami badawczymi spoza Polski. (...) Kandydat ma również w dorobku współpracę z badaczami z innych ośrodków krajowych, dobrze udokumentowaną publikacjami wykazanymi w ogólnym dorobku naukowym. (...) Kandydat przez dwa miesiące pełnił funkcję Visiting Professor w University of Turin, a także odbył staże w Utrecht University, Freie Universitaet Berlin oraz złożył wizytę w University of Turin. (...) ze względu na wspólne publikacje z partnerami spoza Polski, konkluduję, iż dorobek Kandydata w tym zakresie w pełni zasługuje na pozytywną ocenę.

Konkluzja. Podsumowując osiągnięcia naukowe i inne dokonania Pana dra Dawida Konrada Ścigały, uważam, iż przedstawione osiągnięcia stanowią wystarczające uzasadnienie dla nadania stopnia doktora habilitowanego, zgodnie z kryteriami zawartymi w art. 219 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r., Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

prof. dr hab. Lidia Cierpiatkowska (wyciąg z recenzji)

(...) W Autoreferacie dr D. Ścigała przedstawił główne osiągnięcia naukowe w postaci czternastu opublikowanych artykułów, które zatytułował „Aleksytymia jako mechanizm transdiagnostyczny: funkcje, geneza i konsekwencje w rozwoju oraz psychopatologii”; opisał przesłanki na podstawie, których uznał, że mają znamiona nowatorskości i stanowią spójny tematycznie cykl rozważań i badań (...). Dr Dawid K. Ścigała we wszystkich artykułach definiował aleksytymię nie tyle jako cechę, co wielowymiarowy konstrukt składający się z interoceptywnych, somatycznych, emocjonalnych, poznawczych i symbolicznych komponentów (aspektów). (...) Trzy artykuły z bloku pt. „Trauma wczesnodziecięca, aleksytymia i dysfunkcje regulacji emocji w uzależnieniu od alkoholu” koncentrowały się na zweryfikowaniu pytania czy aleksytymia i dysocjacja są kluczowymi czynnikami odpowiedzialnymi za nieadaptacyjne strategie regulacji emocji u osób z zaburzeniami używania alkoholu, w kontekście doświadczonych traum w różnych okresach życia, w tym traumy więzi oraz cech temperamentu (Zdankiewicz-Ścigała & Ścigała, 2018a, 2018b, 2020) (...). Do bloku zatytułowanego „Aleksytymia, dyferencjacja Ja i funkcjonowanie w relacjach społecznych” dr D. K. Ścigała włączył cztery artykuły. W dwóch z nich przedstawiono efekty badań nad mediującą rolą lęku przed bliskością, stylem przywiązania w dorosłości oraz oczekiwaniami dotyczącymi negatywnej regulacji emocji wpływającą na siłę związku pomiędzy poziomem zróżnicowania Ja i aleksytymią (Ścigała i in., 2021; Ścigała i in., 2022); pozostałe dwa przedstawiają wyniki badań jakościowych osób z aleksytymią, które pytano o przebieg aktualnego związku romantycznego oraz historię związków romantycznych (Zdankiewicz-Ścigała, Ścigała, Trzebiński, 2024a; 2024b). (...) W kolejnym bloku zatytułowanym „Relacje rodzice-dzieci i aleksytymia: od wzorców przywiązania do wypalenia rodzicielskiego” dr D. K. Ścigała umieścił cztery artykuły (...). Głównym celem tych projektów badawczych było zweryfikowanie założenia czy aleksytymia pełni funkcję pośredniczącą między postawami rodziców i ich podatnością na zachowania agresywne wobec dzieci (Zdankiewicz-Ścigała i in., 2019); jakie znaczenie dla pojawienia się zespołu lęku uogólnionego u potomstwa ma nasilenie aleksytymii oraz odrzucenie i wycofanie się rodzica z relacji z dzieckiem (Fabis i in., 2025); jaką rolę spełnia aleksytymia i przywiązanie w

zjawisku wypalenia rodzicielskiego (Ścigała i in., 2025) oraz czy w okresie lockdownu (badania z powtórzoną pomiarem) wyższy poziom aleksytymii pozostaje w związku z wyższym poziomem wypalenia rodzicielskiego (Ścigała i in., 2024). (...) Ostatni 5. blok artykułów pt. „Introcepcja i aleksytymia: od somatycznych do uzależnieniowych manifestacji deficytów emocjonalnych” obejmuje dwa artykuły, których celem było stwierdzenie czy u podłoża aleksytymii występują zakłócenia w przetwarzaniu sygnałów interoceptywnych z wykorzystaniem sygnałów z ciała (Zdankiewicz -Ścigała i in., 2021; Ścigała i in., 2024) (...).

O ile z całą pewnością mogę stwierdzić, że wyniki badań trzech bloków tematycznych stanowią istotne osiągnięcie naukowe odpowiadające najogólniej tytułowi Autoreferatu, o tyle przedstawione w nim tezy modelu TRAINS są sformułowane ogólnikowo i stanowią punkt wyjścia do dalszej konceptualizacji założeń, które wymagają weryfikacji. W mojej ocenie projekty badawcze i powstały na ich podstawie dorobek naukowy dr. Dawida K. Ścigały istotnie wzbogacił wiedzę o genezie aleksytymii, jej funkcjach i szeroko rozumianych konsekwencjach dla funkcjonowania psychospołecznego i zdrowia psychicznego jednostki (...). Za najważniejsze osiągnięcia uznaję efekty uzyskane w trzech projektach badawczych, w których zdefiniowano aleksytymię, jako wielowymiarowy, złożony konstrukt, na który składają w różnym stopniu nasilone trudności w procesie przekształcania doświadczeń emocjonalnych (...). Ważne są także wyniki badań, których celem było stwierdzenie czy u podłoża aleksytymii występują zakłócenia w przetwarzaniu sygnałów interoceptywnych dla rozpoznania i opracowania doświadczenia emocjonalnego (...).

Obok znaczących osiągnięć, przedstawiony do oceny dorobek ma też słabe strony. Tytuł osiągnięcia naukowego (...) jest w pierwszej części niezgodny z definicją aleksytymii przyjętą przez dr. D.K. Ścigałę w publikacjach i autoreferacie. Aleksytymia jest konstruktem złożonym i wielowymiarowym, czyli nie jest „mechanizmem” czy „procesem”, chociaż, jak się okazało, odgrywa istotną rolę w procesie konstituowania się i w patomechanizmie utrzymywania się pewnych wzorców organizacji emocjonalno-poznawczych własnych doświadczeń oraz utrzymywania się i nasilania różnych trudności w funkcjonowaniu psychospołecznym (...). W większości badań, poza niektórymi (...) dr D. K. Ścigała i współautorzy prezentowali analizy mediacji jedynie na podstawie ogólnych wyników kwestionariusza TAS-20, a nie na podstawie wyników trzech wymiarów aleksytymii. (...) Pomimo tego, że niektóre z badań miały charakter eksploracyjny i spodziewałam się, że zostaną przeprowadzone na grupie osób z populacji ogólnej to wykonano je albo na grupach o wybranych orientacjach seksualnych (...), albo na grupach więźniów (...). W moim przekonaniu w podsumowaniach obok informacji o aleksytymii jako zjawisku, które ma określone uwarunkowania biologiczne i środowiskowe bądź zjawisku, które leży u podłoża wielu trudności w funkcjonowaniu psychospołecznym, bądź zjawisku, które odgrywa istotną rolę w mechanizmie utrzymywania się owych trudności, bądź ma udział w kształtowaniu się określonych konsekwencji w postaci zdrowia psychicznego nie ma wystarczających przesłanek empirycznych, uzasadniających wnioski ogólne o zależnościach między genezą-dynamiką-konsekwencjami (...).

Istotna aktywność naukowa realizowane w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej. Dr Dawid K. Ścigała jest członkiem zespołów badawczych w kraju m.in. współpracuje z naukowcami z Uniwersytetu Humanistycznego SWPS i Uniwersytetu VIZJA w Warszawie. Odbył kilka zagranicznych wizyt naukowych, które służyły zarówno wymianie doświadczeń, jak poszerzeniu kompetencji badawczych oraz konceptualizacji nowych projektów badawczych. W 2016 roku odbył dwie wizyty na *Freie Universität* w Berlinie oraz w *Experimental Psychopathology and Clinical Psychology Lab* na Uniwersytecie w Utrechcie. W 2023 roku wygrał konkurs na

stanowisko profesora wizytującego na Uniwersytecie w Turynie, gdzie prowadził zajęcia dla studentów psychologii i poszerzał współpracę z zespołem badawczym Wydziału Psychologii. W latach 2017 -2020 dr Dawid K. Ścigała był członkiem międzynarodowego zespołu badawczego pracującego pod kierunkiem prof. A. Aluja w *Institut de Recerca Biomèdica de Lleida, University of Lleida, Catalonia*. Równolegle realizował projekty badawcze we współpracy z prof. M. Mikolajczak w *Psychological Sciences Research Institute, UC Louvain, Belgia*. Był kierownikiem projektu naukowego w latach 2022 -2023 NCN Miniatura pt. „Właściwości psychometryczne i analiza czynnikowa polskiej wersji kwestionariusza do badania aleksytymii (BV AQ) w populacji ogólnej i populacji uzależnionych od alkoholu”. Zrealizował kilka projektów naukowych sfinansowanych w ramach BSTP WSNS.

Konkluzja. (...) Stwierdzam, że publikacje wskazane jako dorobek naukowy wnoszą istotny wkład w rozwój dziedziny nauk społecznych w dyscyplinie psychologia, a także współpraca z uczelniami europejskimi oraz zrealizowane przez dr. Dawida K. Ścigałę granty spełniają warunki określone w art. 219 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. (Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce z uwzględnieniem późniejszych zmian). (...).

dr hab. Dorota Merez-Kot, prof. Uł (wyciąg z recenzji)

(...) Do ceny przedstawiono 14 artykułów wieloautorskich. W 6 na 14 tekstów, Habilitant jest pierwszym autorem (...); wkład Habilitanta w realizację projektów badawczych i przygotowanie publikacji należy uznać za dominujący i znaczący (...). W autoreferacie, dr Dawid Ścigała, przekonująco opisuje rozwój koncepcji teoretycznej (Model TRAINS) dotyczącej aleksytymii jako czynnika organizującego procesy regulacyjne, interoceptywne, symboliczne i narracyjne, którego motorem była realizacja kolejnych projektów badawczych, testujących jej rolę w złożonych modelach statystycznych (SEM, mediacje proste i sekwencyjne) uwzględniających różne aspekty funkcjonowania człowieka. Jest to ciekawa, integrująca propozycja teoretyczna ukazująca zarówno dynamikę rozwoju aleksytymii jak i jej konsekwencje. (...) Niewątpliwym osiągnięciem Habilitanta i jego twórczym wkładem w dyscyplinę psychologii jest realizacja serii badań pozwalających na pogłębione zrozumienie mechanizmów sprzyjających powstawaniu aleksytymii jak i jej roli w kształtowaniu funkcjonowania człowieka. Cykl projektów badawczych przedstawionych przez Habilitanta jest przemyślany, dobrze osadzony metodologicznie i przeprowadzony w różnorodnych populacjach, w tym trudnodostępnych grupach klinicznych. Na uznanie zasługuje właśnie spójność metodologiczna tych projektów (konsekwentne oparcie na paradygmacie mediacyjnym, w którym aleksytymia traktowana była jako czynnik pośredniczący pomiędzy cechami podmiotowymi, traumą a funkcjonowaniem i dobrostanem jednostek, stosowanie jednolitego zestawu kluczowych narzędzi diagnostycznych i zunifikowane podejście analityczne). Dzięki wspomnianej spójności metodologicznej możliwe było stopniowe pogłębianie wiedzy na temat funkcji aleksytymii w relacjach pomiędzy badanymi fenomenami.

Jego współpraca z badaczami z Włoch i Hiszpanii umożliwiła badanie aleksytymii w zróżnicowanych warunkach kulturowych. Te międzynarodowe projekty, wskazują na uniwersalność ustaleń Habilitanta i ich prawdopodobną niezależność od kontekstu kulturowego (...). Wkładem dr Dawida Ścigały w rozwój dyscypliny psychologia jest wykazanie (...), że aleksytymia jest istotnym mechanizmem pośredniczącym między doświadczeniem indywidualnym (w szczególności wczesnodziecięcym) a rozwojem psychopatologii (...). Ważnym i inspirującym do dalszych dociekań naukowych osiągnięciem Habilitanta, które należy uznać za

wkład w rozwój dyscypliny, jest wykazanie, że aleksytymia nie tylko wiąże się z pozabezpiecznymi stylami przywiązania, lękiem przed bliskością, kształtuje narrację o doświadczeniu emocjonalnym, ale również modyfikuje oczekiwania osoby co do własnych zdolności regulacji nastroju (co wyraża się w obniżonym poczuciu własnej skuteczności w tym zakresie). Dzięki pracom Habilitanta pojawia się również nowa jakość w badaniach nad wypaleniem rodzicielskim uwzględnienie w modelach wyjaśniających rozwój wypalenia rodzicielskiego aleksytymii pozwoliło na uchwycenie odmiennych u matek i ojców mechanizmów regulacyjnych pojawiających się w odpowiedzi na stres rodzicielski, a także wykazanie, że aleksytymia może i powinna być traktowana jako zjawisko systemowe o dużym potencjale transmisji międzygeneracyjnej. Prowadzi to do konieczności rewizji dotychczasowego myślenia zarówno o czynnikach determinujących poziom wypalenia rodzicielskiego, jak i inspirowanie do tworzenia interwencji, które jednocześnie mają potencjał zabezpieczenia rodziców przed wypaleniem rodzicielskim, jak i potencjał ograniczenia międzypokoleniowej transmisji nieoptymalnych wzorców regulacji emocjonalnej. Kolejnym znaczącym osiągnięciem dr Dawida Ścigały jest powiązanie aleksytymii z interocepcją, wykazanie, że pozostaje ona w związku tak z percepcją jak i przetwarzaniem sygnałów z ciała oraz wskazanie na dwa tory dysregulacji emocjonalnej (...) prowadzących do odmiennych konsekwencji w funkcjonowaniu człowieka (...). W podsumowaniu tej części chciałabym pokreślić, że przedstawiony jako główne osiągnięcie naukowe cykl artykułów stanowi istotny i autorski wkład dr Ścigały w rozwój dyscypliny. Wiodące osiągnięcie naukowe Habilitanta wyróżnia się innowacyjnym i konsekwentnym podejściem w konceptualizacji aleksytymii oraz niezwykle cennym rygoryzmem metodologicznym (...).

Oceniając aktywność naukową Habilitanta należy także zauważyć, że Dr Dawid Ścigała konsekwentnie pracuje nad budowaniem sieci współpracy naukowej również o charakterze międzynarodowym, czego oczywistym dowodem jest realizowanie wielośrodkowych projektów badawczych, których efektem były wspomniane wyżej publikacje naukowe. Należy podkreślić, że Habilitant odbywał wizyty naukowe *Freie Universität* w Berlinie, *Experimental Psychopathology and Clinical Psychology Lab* w Uniwersytecie w Utrechcie, w Uniwersytecie w Turynie (wizyta dydaktyczna w ramach programu Erasmus+) a także w wyniku konkursu objął w roku 2023 stanowisko profesora wizytującego na Uniwersytecie w Turynie, gdzie oprócz prowadzenia zajęć dydaktycznych miał okazję pogłębić współpracę naukową z Zakładem Psychologii w tamtejszego Uniwersytetu. Habilitant realizuje współpracę naukową również z *Berliner Zentrum für Folteropfer* i Uniwersytetem w Salerno (...).

Konkluzja. Przedstawiony do oceny dorobek naukowy w postaci głównego osiągnięcia naukowego oraz dodatkowych aspektów działalności naukowej dr Dawida Ścigały realizowanych po uzyskaniu stopnia doktora a także działań organizacyjnych i dydaktycznych spełnia kryteria określone w art. 219 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 z póź. zm.), konieczne do uzyskania stopnia doktora nauk społecznych w dyscyplinie psychologia, a główne osiągnięcie naukowe pt. „Aleksytymia jako mechanizm transdiagnostyczny: funkcje, geneza i konsekwencje w rozwoju oraz psychopatologii” stanowi znaczący, twórczy wkład w rozwój tej dyscypliny (...).

dr hab. Michał Ziarko, prof. UAM (wyciąg z recenzji)

(...) Podstawą ubiegania się o stopień doktora habilitowanego przez Pana dr Dawida Konrada Ścigały jest cykl czternastu publikacji pt. „Aleksytymia jako mechanizm transdiagnostyczny:

funkcje, geneza i konsekwencje w rozwoju oraz psychopatologii” (...). W siedmiu wskazanych do oceny publikacjach Habilitant jest pierwszym autorem (...). W mojej opinii podjęta przez Habilitanta problematyka jest niezwykle istotna (...). Po lekturze autoreferatu Habilitanta nie potrafię jednoznacznie stwierdzić, w jaki sposób rozumie on główny konstrukt swojej pracy, czyli aleksytymię (...). W autoreferacie Pan dr Dawid Konrad Ścigała podkreśla, że ramowym sposobem myślenia o aleksytymii jest model TRAINS, który opracował w wyniku badań nad aleksytymią, które przeprowadził. W jego podejściu do uprawiania nauki model jest efektem przeprowadzonych prac empirycznych a nie punktem wyjścia do badań. Uważam przyjęte przez Habilitanta podejście za dopuszczalne w pracy naukowej. Część dotycząca modelu jest dla mnie najmniej jasnym elementem autoreferatu. Po pierwsze, nie mam jasności czy model TRAINS został stworzony jako efekt prac Habilitanta, czy też został stworzony wcześniej i jego założenia były testowane w trakcie badań (...). Po drugie, na podstawie prac empirycznych Habilitanta oraz Jego autoreferatu nie potrafię zidentyfikować, jak wygląda stworzony przez niego model TRAINS – jakie zależności występują pomiędzy konstruktami psychologicznymi/blokami zmiennych (...). Przyjmując, że Pan dr Dawid Konrad Ścigała nie testuje wcześniej opracowanego modelu teoretycznego a na podstawie swoich prac empirycznych dokonuje uogólnień tworząc model TRAINS należy odpowiedzieć na pytanie, czy jego prace mogą być podstawą do dokonywania uogólnień? Na tak postawione pytanie w związku z wielością zmiennych uwzględnionych w badaniach oraz różnorodnością populacji, w których prowadzone były badania można odpowiedzieć pozytywnie. Habilitant porządkując swoje prace badawcze przypisał je do pięciu grup tematycznych obejmujących: (1) zapewnienie trafnego pomiaru aleksytymii, (2) uwarunkowania rozwojowe aleksytymii, (3) jej stabilizację przejawiającą się w relacjach z innymi i narracji o sobie i świecie, (4) transmisję międzypokoleniową oraz (5) cielesne mechanizmy regulacyjne (...).

Habilitant swoje badania prowadził wykorzystując powszechnie stosowane w psychologii kwestionariusze (...). Ponadto w wybranych pracach Habilitant wykorzystał analizę narracji i języka naturalnego (LIWC), co stanowiło wartościowe rozszerzenie samoopisowych metod kwestionariuszowych. Dobór narzędzi charakteryzuje się konsekwencją, adekwatnością metodologiczną i umożliwia wielopoziomą analizę badanych zjawisk. Zakres badanych zjawisk pozostających w relacji z aleksytymią jest imponujący, co sprzyja dokonywaniu przez Habilitanta uogólnień. Dobór prób badawczych w pracach wchodzących w skład głównego osiągnięcia naukowego Habilitanta cechuje się dużą różnorodnością. Analizy były prowadzone w: populacjach klinicznych (...), grupach wysokiego ryzyka (...) oraz próbach nieklinicznych o zróżnicowanym profilu (...). Taki dobór osób badanych umożliwił analizę funkcji aleksytymii w różnych kontekstach rozwojowych, relacyjnych i klinicznych. Charakterystyczne dla prac Habilitanta jest wykorzystanie dużych prób (...), co uzasadniało stosowanie zaawansowanych analiz strukturalnych i uprawomocnia dokonywanie uogólnień dotyczących funkcji aleksytymii (...). Wykorzystywane przez Habilitanta procedury statystyczne były adekwatne do rozwiązywanych problemów. Analizy zostały wykonane poprawnie (...).

To co zasługuje na podkreślenie w pracach badawczych Habilitanta, to (1) konsekwencja w badaniu zjawiska, jakim jest aleksytymii oraz (2) wieloaspektowość badania procesów, w których bierze udział aleksytymia, przejawiająca się zróżnicowanymi próbami oraz uwzględnieniem wielu zmiennych. Dorobek naukowy Habilitanta wchodzący w skład głównego osiągnięcia naukowego jest jednym z najbardziej spójnych, z jakimi miałem przyjemność się zapoznać recenzując osiągnięcia Habilitacyjne. Doceniam również fakt (3) posługiwania się złożonym aparatem statystycznym. Świadczy to o odpowiednim przygotowaniu

metodologicznym Habilitanta (...); niekwestionowaną zaletą prac empirycznych Habilitanta to fakt konsekwentnego i wieloaspektowego badania aleksytymii i procesów, w których bierze udział. Uważam prace empiryczne Habilitanta dotyczące aleksytymii za wnoszące wkład w rozwój psychologii wystarczający do uzyskania stopnia doktora habilitowanego (...).

Konkluzja. (...) Patrząc całościowo na osiągnięcie naukowe Habilitanta, pomimo różnych wątpliwości dokonuję jego pozytywnej oceny. Uważam, że cykl publikacji „Aleksytymia jako mechanizm transdiagnostyczny: funkcje, geneza i konsekwencje w rozwoju oraz psychopatologii” stanowi znaczny wkład w rozwój psychologii i tym samym spełnia kryteria stawiane osiągnięciu naukowemu będącemu podstawą ubiegania się o stopień doktora habilitowanego.

Habilitant informując o współpracy krajowej i międzynarodowej wskazuje na pracę w jednej polskiej placówce tzn. w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie oraz rozbudowaną współpracę międzynarodową, która obejmuje kontakty z: *Universitat de Lleida, Freie Universität Berlin, Utrecht University, Berliner Zentrum für Folteropfer (BZFO)*, Uniwersytetem w Turynie oraz z Uniwersytetem w Salerno (...). Uważam, że w związku z odbytymi stażami zagranicznymi oraz licznymi publikacjami wieloautorskimi przygotowanymi we współpracy z badaczami z kilkunastu europejskich i pozaeuropejskich krajów ustawowy zapis o wykazaniu się istotną aktywnością naukową w więcej niż jednej uczelni za spełniony.

Opinie pozostałych członków komisji habilitacyjnej o dorobku naukowym habilitanta zawierały następujące konkluzje:

dr hab. Beata Hintze, prof. APS

(...) Habilitant dysponuje zaawansowaną wiedzą metodologiczną i sprawnością wykonywania złożonych analiz statystycznych. Ma również bardzo dobre przygotowanie do adaptacji i oceny psychometrycznej narzędzi pomiarowych. Uzyskane rezultaty, umiejętne analiza danych, wnikliwe interpretacje wyników ilościowych, pogrupowanie badań do poszczególnych bloków pozwoliły znacznie poszerzyć wiedzę dotyczącą rozumienia problematyki aleksytymii, nie jako jednowymiarowej cechy, ale procesu odnoszącego się do różnych aspektów funkcjonowania emocjonalnego, cielesnego i relacyjnego kształtującego się już w okresie wczesnodziecięcych doświadczeń. Badania wykazane w autoreferacie są istotne nie tylko z punktu widzenia poznawczego, ale także aplikacyjnego.

Po zapoznaniu się z dorobkiem naukowym dr Dawida Konrada Ścigały, uważam, że przedstawione osiągnięcia spełniają wymogi stawiane kandydatom ubiegającym się o stopień doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie psychologii.

dr hab. Paweł Bronowski, prof. APS

(...) Można uznać, że zaprezentowane artykuły wchodzące w skład dokonania naukowego stanowiącego podstawę starań o uzyskanie stopnia doktora habilitowanego prezentują wartościowy, rozbudowany i logiczny program badawczy umożliwiający wieloaspektowe rozumienie aleksytymii. Krokiem pierwszym w jego realizacji (blok 1) było przygotowanie narzędzia umożliwiającego rzetelny pomiar aleksytymii, blok 2 dotyczy związków aleksytymii z więzią, traumą i uzależnieniem. Blok 3 pokazał rolę aleksytymii w kontekście stylu reprezentacji

emocjonalnej i funkcjonowania w związkach, blok 4 funkcjonowania rodzicielskiego. Piąty poświęcony jest jej związkom z objawami somatycznymi i uzależnienia.

Zawarte w wymienionych powyżej blokach tematycznych artykuły naukowe wyczerpująco opisują aleksytymię jako osiowy element funkcjonowania emocjonalnego. Można uznać, że poza ważnymi ustaleniami naukowymi takie kompleksowe i „procesualne” rozumienie aleksytymii może być użyteczne również dla praktyki klinicznej, procesów diagnostycznych i projektowania interwencji psychologicznych.

Poza podstawowym cyklem 14 prac dotyczących aleksytymii dr Ścigała jest również autorem 9 artykułów w czasopiśmie o zasięgu międzynarodowym i krajowym z listy MNiSW. Mieszczą się one w następujących, dość zróżnicowanych, zakresach tematycznych: psychometria i badania transkulturowe, zasoby psychospołeczne, emocje, przywództwo a dobrostan pracowników, relacje, stres społeczny i strategie adaptacyjne, *self selection bias* a trafność badań psychologicznych.

Reasumując, należy podkreślić, że dr Dawid Ścigała dysponuje dużym doświadczeniem w zakresie działalności dydaktycznej, organizacyjnej i naukowej. Jego badania nad aleksytymią zaprezentowane jako podstawa starań o uzyskanie stopnia doktora habilitowanego są wielowątkowe, interesujące i odpowiednio przeprowadzone pod względem metodologicznym. Zwraca uwagę kompleksowe podejście do tego zagadnienia, stworzenie szerokiej perspektywy uwzględniającej wiele czynników psychologicznych oraz objęcie badaniami zróżnicowanych grup. Podjął również próbę opisanie aleksytymii w modelu TRAINS.

W mojej ocenie główne osiągnięcie naukowe oraz pozostały dorobek naukowy dr Dawida Konrada Ścigały w pełni odpowiadają wymaganiom określonym w art. 219 ust. 1 pkt. 2 Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce z późniejszymi zmianami.

dr hab. Paweł Jurek, prof. UG

Pomimo pewnych ograniczeń części badań, zwłaszcza przekrojowego charakteru wielu projektów oraz ostrożności wymaganej przy interpretacji modeli mediacyjnych, całość dorobku należy ocenić pozytywnie. Osiągnięcie naukowe Habilitanta ma charakter autorski, spójny tematycznie i rozwijający dyscyplinę psychologii, szczególnie w obszarze psychologii klinicznej w zakresie badań nad regulacją emocjonalną.

Aktywność naukowa dr D. Ścigały wykracza poza macierzystą Akademię Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej. Habilitant współpracował z badaczami z krajowych i zagranicznych ośrodków naukowych, w tym z Uniwersytetu SWPS, *Utrecht University* oraz *Freie Universität Berlin*. Odbывał wizyty naukowe i dydaktyczne za granicą, a także pełnił funkcję profesora wizytującego na Uniwersytecie w Turynie. Efektem tej aktywności są publikacje, udział w projektach międzynarodowych. Tym samym Habilitant wykazał się istotną aktywnością naukową realizowaną w więcej niż jednej instytucji, w tym w instytucjach zagranicznych.

Konkluzja. Biorąc pod uwagę przedstawiony dorobek naukowy, w szczególności cykl czternastu publikacji poświęconych aleksytymii, a także aktywność naukową realizowaną w krajowych i zagranicznych ośrodkach, należy stwierdzić, że dr Dawid Konrad Ścigała spełnia wymagania określone w art. 219 ust. 1 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Przedstawione osiągnięcie naukowe stanowi znaczny wkład w rozwój dyscypliny psychologia, a całokształt aktywności Habilitanta uzasadnia pozytywną ocenę wniosku o nadanie mu stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych, w dyscyplinie psychologia.

W głosowaniu poddano uchwałę zawierającą pozytywną opinię w sprawie nadania dr Dawidowi Konradowi Ścigale stopnia doktora habilitowanego.

Wynik jawnego głosowania w sprawie podjęcia uchwały zawierającej pozytywną opinię w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego dr Dawidowi Konradowi Ścigale w dziedzinie nauk społecznych dyscyplinie psychologia:

- uprawnionych do głosowania: 7 osób;
- obecnych: 7 osób;
- głosów za: 7;
- głosów przeciw: 0;
- głosów wstrzymujących się: 0.

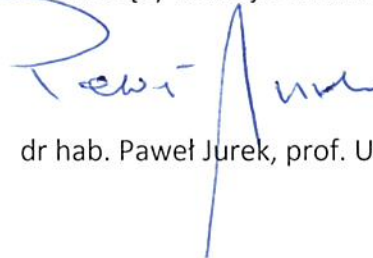
Komisja habilitacyjna pozytywnie zaopiniowała wniosek dr. Dawida Konrada Ścigaly o nadanie stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie psychologia.

Sekretarz Komisji Habilitacyjnej

dr hab. Paweł Bronowski, prof. APS

Przewodniczący Komisji Habilitacyjnej

dr hab. Paweł Jurek, prof. UG